

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Ssk/210/2022
Identifikačné číslo spisu: 3022200123
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2024
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:3022200123.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: R.W. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom v Q., H. XXXX/XA, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - generálny riaditeľ, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8 a 10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 18. februára 2022, Číslo: XXX XXX XXXX X, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 7. septembra 2022, č. k. 29Sa/9/2022-39, t a k t o

rozhodol:

- Kasačná sťažnosť žalobcu sa z a m i e t a.
- Účastníkom sa n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „správny súd“) rozsudkom zo dňa 7. septembra 2022, č. k. 29Sa/9/2022-39 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania postupu a zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 18. februára 2022, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 19. 11. 2021, Číslo: XXX XXX XXXX X (ďalej len „žalovaná ako prvostupňový orgán“), vo veci zamietnutia žiadosti o prepočítanie a zvýšenie sumy starobného dôchodku zo dňa 08. 11. 2021.

2. Po preskúmaní správnej žaloby spolu s vyjadreniami a administratívnym spisom žalovanej dospel správny súd k záveru, že rozhodnutie žalovanej je v súlade so zákonom a za súladný so zákonom možno označiť aj procesný postup žalovanej a pred ním prvostupňového orgánu vedúci k vydaniu ich rozhodnutí. Správny súd v napadnutom rozhodnutí nezistil právne pochybenia ani logické

nesprávnosti a ani inú vadu konania, ktorá by mala vplyv na jeho zákonnosť. V tomto kontexte správny súd považoval napadnuté rozhodnutie za argumentačne zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené citáciou konkrétnych ustanovení právneho predpisu a ich následným výkladom.

3. Správny súd vo vzťahu k námietke, ktorou žalobca namietal použitie aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej k 05. 08. 2016 s tým, že mal za to, že mala byť použitá aktuálna dôchodková hodnota k 14. 04. 2020, uviedol, že žalobca žiadosťou zo dňa 10. 08. 2016 požiadal o priznanie starobného dôchodku od 05. 08. 2016, ktorý mu bol rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. 04. 2020 priznaný od 05. 08. 2016 v sume 566,40 eur mesačne. Žalobcovi tak bol priznaný nárok na starobný dôchodok v súlade s jeho žiadosťou a v súlade s § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) s použitím ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšením 55. roku veku, t. j. 05. 08. 2016. Podľa názoru správneho súdu bolo pre výpočet starobného dôchodku žalobcu správne použitie aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej k 05. 08. 2016, t. j. platnej ku dňu vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky. Pre účel použitia aktuálnej dôchodkovej hodnoty je irelevantné, že k vydaniu rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku došlo až rozhodnutím zo dňa 14. 04. 2020, ale podstatným ukazovateľom je čas vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky. Čas skutočného vyplatenia dôchodkovej dávky, ako aj čas vydania rozhodnutia o dôchodkovej dávke, sú odlišnými pojmami od času vzniku nároku na dôchodkovú dávku, a v tomto prípade s poukazom na § 64 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., sú bezpredmetnými.

4. Správny súd považoval za nedôvodnú aj ďalšiu námietku žalobcu, ktorou namietal, že do výpočtu starobného dôchodku nebola zohľadnená doba jeho poistenia ako poberateľa invalidného dôchodku v období od 06. 08. 2016 do 18. 05. 2020, kedy mu bol invalidný dôchodok odňatý. K argumentom žalobcu, s poukazom na ustanovenie § 112 ods. 2 a § 263 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z., správny súd konštatoval nasledovné. Z administratívneho spisu vyplýva, že žalobca si požiadal o priznanie starobného dôchodku od 05. 08. 2016 a žalovaná mu rozhodnutím zo dňa 14. 04. 2020 nárok na starobný dôchodok od uvedeného dňa aj priznala. Je nepochybné, že do dňa rozhodnutia o priznaní nároku na starobný dôchodok žalobca poberal invalidný dôchodok, avšak priznaním nároku na starobný dôchodok od 05. 08. 2016 už nemal nárok na výplatu invalidného dôchodku. Keďže k priznaniu nároku na starobný dôchodok žalobcu došlo až rozhodnutím zo dňa 14. 04. 2020, v období od 06. 08. 2016 do 18. 05. 2020 síce žalobca poberal invalidný dôchodok, ktorý sa však v zmysle § 112 ods. 2 odňal a vyplácal sa v zmysle § 263 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z. starobný dôchodok. V zmysle § 263 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z. je vylúčené súbežné poberanie invalidného a starobného dôchodku, a preto je aj vylúčené, aby sa obdobie odo dňa priznania nároku na starobný dôchodok do rozhodnutia o tomto nároku, resp. do rozhodnutia o odňatí invalidného dôchodku zohľadnilo pri výpočte starobného dôchodku do obdobia dôchodkového poistenia.

5. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu, že mu neboli roky 2016 až 2020 zohľadnené do zápočtu odpracovaných rokov a že v uvedenom období nevykonával žiadnu prácu, a to ani na základe pracovnej zmluvy alebo na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a bol poistencom Sociálnej poisťovne výlučne titulom poberania invalidného dôchodku, správny súd odkázal na odôvodnenie tohto rozhodnutia v predchádzajúcom odseku, ako aj na záver súdu o tom, že žalobca nepreukázal, že by žalovaná nesprávne neaplikovala pri výpočte výšky starobného dôchodku § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého by sa mu zvýšila suma starobného dôchodku po zohľadnení obdobia dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku.

6. Správny súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovanej a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je v súlade so zákonom, pretože má oporu vo vykonanom dokazovaní a v riadne zistenom skutkovom stave, ktorý správne orgány náležite právne posúdili. Z uvedených dôvodov žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP, podľa ktorého žalovanej prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku správneho súdu

7. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť žalobca podaním zo dňa 04. 11. 2022. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. Namietal, že žalovaná mu pri výpočte starobného dôchodku nezohľadnila obdobie dôchodkového poistenia do dňa 18. 05. 2020, kedy mu bol odňatý invalidný dôchodok. Podľa jeho názoru mu malo byť zhodnotený na výpočet starobného dôchodku celé obdobie dôchodkového poistenia až do doby odňatia invalidného dôchodku, t. j. do 18. 05. 2020, t. j. 43 rokov a 93 dní a mala byť vzatá do úvahy aj aktuálna dôchodková hodnota v roku 2020 - 13,6361 a jeho priemerný mzdový bod 1,2889. Z týchto dôvodov považoval rozsudok správneho súdu za nesprávny. Záverom navrhol, aby bol rozsudok správneho súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti žalobcu

8. Žalovaná na základe zaslanej výzvy správneho súdu sa vyjadrila ku kasačnej sťažnosti podaním zo dňa 25. 11. 2022, Číslo: XXX XXX XXXX X. Dôvody uvedené v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené. Navrhovala zamietnutie kasačnej sťažnosti ako nedôvodnej.

9. Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené na vedomie dňa 01. 12. 2022.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

10. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je nedôvodná.

11. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 7. septembra 2022, č. k. 29Sa/9/2022-39, ktorým krajský súd podľa § 190 SSP zamietol žalobu ako nedôvodnú.

12. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach.

13. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu správneho súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a na ne len poukazuje.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

14. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

15. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

16. Podľa § 2 ods. 1, 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1, 2 písm. c/ SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

18. Predmetom súdneho prieskumu je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bolo potvrdené prvostupňové správne rozhodnutie vo veci zamietnutia žiadosti žalobcu o prepočítanie a zvýšenie sumy starobného dôchodku zo dňa 08. 11. 2021.

19. Podľa § 60 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie poberania invalidného dôchodku priznaného a vyplácaného Sociálnou poisťovňou, a to do dovŕšenia dôchodkového veku alebo priznania predčasného starobného dôchodku.

20. Podľa § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

21. Podľa § 64 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., aktuálna dôchodková hodnota je dôchodková hodnota určená podľa odsekov 1 až 5, ktorá platí v čase vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky.

22. Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., dôchodkový vek poistenca sa určí podľa prílohy č. 3a, ak tento zákon v § 274 neustanovuje inak; ak obdobie výchovy dieťaťa nemožno zohľadniť na určenie dôchodkového veku žene, dôchodkový vek muža narodeného po roku XXXX, ktorý dieťa vychoval, sa určí podľa prílohy č. 3b.

23. Podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

24. Podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a poberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku sa od 1. januára kalendárneho roka, v ktorom sa určuje suma starobného dôchodku, určí tak, že k sume starobného dôchodku vypláanej k 1. januáru kalendárneho roka sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku alebo jeho časti v predchádzajúcom kalendárnom roku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; o určení sumy starobného dôchodku sa rozhodne do 31. marca kalendárneho roka, v ktorom sa určuje suma starobného dôchodku. Ak poistencovi podľa prvej vety zaniklo dôchodkové poistenie v kalendárnom roku, v ktorom sa určila suma starobného dôchodku podľa prvej vety alebo sa neurčila suma starobného dôchodku podľa prvej vety z dôvodu, že v predchádzajúcom kalendárnom roku nezískal obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku alebo jeho časti, suma starobného dôchodku sa na základe žiadosti o určenie sumy starobného dôchodku poistenca podľa prvej vety určí tak, že k sume starobného dôchodku vypláanej ku dňu zániku dôchodkového poistenia sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia v kalendárnom roku, v ktorom zaniklo dôchodkové poistenie, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

25. Podľa § 79a zákona č. 461/2003 Z. z., suma starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal invalidný dôchodok, sa nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než z ktorého sa určila suma invalidného dôchodku.

26. Podľa § 81 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ak poberateľ invalidného dôchodku splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku, vypláca sa dôchodková dávka, ktorej suma je vyššia. Pri rovnakej sume týchto dôchodkových dávok vypláca sa dôchodková dávka, ktorú si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkových dávok pre súbeh ich nárokov zaniká nárok na dôchodkovú dávku, ktorá sa nevypláca. Ak poistenec splnil podmienky nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 a 2 alebo podľa § 70 ods. 1 a poberá invalidný dôchodok podľa § 266, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorého suma je vyššia; druhá veta a tretia veta platia rovnako.

27. Podľa § 82 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., dôchodková dávka vypláčaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodková dávka priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázaného štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

28. Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka a) priznala v nižšej sume, ako patrí, b) vypláca v nižšej sume, ako patrí, c) odoprela neprávom alebo d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

29. Podľa § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

30. Podľa § 263 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z., ak poberateľ invalidného dôchodku uvedeného v odsekoch 1, 5 až 7 splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku podľa tohto zákona, vypláca sa ten dôchodok, ktorý je vyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov sa vypláca ten dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty týchto dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

31. Z administratívneho spisu mal kasačný súd preukázané, že žalobca dňa 08. 11. 2021 podal žiadosť o prepočítanie a zvýšenie sumy starobného dôchodku. Sociálna poisťovňa, ústredie ako prvostupňový orgán rozhodnutím zo dňa 19. 11. 2021 zamietla túto žiadosť. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že žalobcovi bol spätne od 05. 08. 2016 priznaný starobný dôchodok vo výške 566, 40 eur mesačne rozhodnutím zo dňa 14. 04. 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, pričom k 5. augustu 2016 získal žalobca 14 540 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 39 rokov a 305 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím boli splnené podmienky nároku na starobný dôchodok dňa 05. 08. 2016. Na výpočet sumy starobného dôchodku bola použitá aktuálna dôchodková hodnota, ktorá platila v čase vzniku nároku na výplatu dôchodku (aktuálna dôchodková hodnota platná v roku 2016, t.j. 10,9930, pozn. súdu). Žalobca proti tomuto rozhodnutiu (z 19.11.2021) podal odvolanie, o ktorom rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako druhostupňový orgán rozhodnutím zo dňa 18. 02. 2022 tak, že v celom rozsahu zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie. Z administratívneho spisu žalovanej kasačný súd zistil, že žalobca požiadal o starobný dôchodok žiadosťou spísanou Sociálnou poisťovňou dňa 10.8.2016 a uplatnil si nárok ku dňu 10.8.2016. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne č. XXX XXXXXXXX X z 14.4.2020 mu bol priznaný starobný dôchodok k 5. augustu 2016, ktorý mu bol následne zvyšovaný za roky 2017 až 2020 tak, že v konečnom dôsledku mu bol priznaný starobný dôchodok v sume 615, 60 eur. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 14.4.2020 bolo vydané v intenciách rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 28Sa/19/2019-37 z 27.11.2019. Žalobca žiadosťou z 8.11.2021 požiadal o prepočítanie starobného dôchodku z dôvodov, že mu neboli do obdobia dôchodkového poistenia pre nárok na starobný dôchodok zohľadnené 4 roky, čím bol finančne ukrátený na dôchodku. Pri určení sumy starobného dôchodku rozhodnutím z 14.4.2020 Sociálna poisťovňa vychádzala z preukázaného obdobia dôchodkového poistenia, ktoré žalobca ani v uvedenej žiadosti na prepočítanie dôchodku nespochybňoval. Suma starobného dôchodku bola žalobcovi rozhodnutím z 14.4.2020 určená podľa § 66 ods.1 zákona o sociálnom poistení ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok (5.8.2016) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty ku dňu podania žiadosti (10.8.2016) na priznanie starobného dôchodku určenej na rok 2016.

32. Vo vzťahu k samotnému výpočtu sumy starobného dôchodku, kasačný súd konštatuje, že pre výpočet sumy starobného dôchodku v zmysle § 66 zákona č. 461/2003 Z. z. sú rozhodujúce priemerný osobný mzdový bod, obdobie dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálna dôchodková hodnota platná v čase uplatneného nároku na dávku.

33. Žalobca v podanej kasačnej sťažnosti namietal, že mu bola pri výpočte sumy starobného dôchodku zohľadnená aktuálna dôchodková hodnota, ktorá bola platná v roku 2016, pričom podľa jeho názoru mu mala byť zohľadnená aktuálna dôchodková hodnota z roku 2020, v ktorom mu bol priznaný starobný dôchodok. Žalovaná odôvodňovala použitie aktuálnej dôchodkovej hodnoty z roku 2016 tým, že žalobcovi bol priznaný nárok na starobný dôchodok v roku 2016.

34. Kasačný súd v prejednávacom prípade zhodne so správnym súdom považoval za spornú otázku pri výpočte sumy starobného dôchodku použitie aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Zákon č. 461/2003 Z. z. v právnej úprave ustanovenej v § 64 ods. 6 stanoví, že aktuálna dôchodková hodnota je dôchodková hodnota určená podľa odsekov 1 až 4 (§ 64), ktorá platí v čase vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky. Otázkou posudzovania dôchodkovej hodnoty v súvislosti s výpočtom starobného dôchodku sa už zaoberal Najvyšší správny súd SR v rozsudku sp. zn. 7Ssk/143/2022 zo dňa 16. 08. 2023. V

uvedenom rozhodnutí najvyšší správny súd konštatoval: „...zákon č. 461/2003 Z. z. pri vymedzovaní jednotlivých činiteľov, ktoré vstupujú do výmery starobného dôchodku, rozlišuje medzi okamihom vzniku nároku na starobný dôchodok (k tomuto dňu sa zisťuje obdobie dôchodkového poistenia) a časom vzniku nároku na jeho výplatu (k tomuto času sa určuje aktuálna dôchodková hodnota)... .. Z citovaného § 109 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. potom zreteľne vyplýva, že jeho právnym následkom je vznik nároku na výplatu dávky, a tento právny následok nastane v okamihu, keď sú naplnené všetky tri ustanovené podmienky (t. j. splnenie podmienok vzniku nároku, splnenie podmienok výplaty a podanie žiadosti). Až dotedy, kým tieto podmienky nie sú splnené, takýto nárok nevznikne. Z uvedeného podľa kasačného súdu vyplýva, že ak § 109 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. ako jednu z podmienok vzniku nároku na výplatu dávky ustanovuje podanie žiadosti o priznanie dávky alebo jej výplatu, nemôže takýto nárok vzniknúť skôr než je takáto žiadosť podaná. Nie je podstatné, či podľa § 109 ods. 1 cit. zák. už boli splnené zákonné podmienky pre takúto dávku, pretože toto splnenie je len podmienkou vzniku nároku na dávku, čo je zasa len jedna nutná (nie však dostačujúca) podmienka pre vznik nároku na výplatu dávky... .. Pokiaľ teda ustanovenie § 64 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. pri vymedzení pojmu aktuálna dôchodková hodnota odkazuje na dôchodkovú hodnotu, ktorá platí v čase vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky, je nevyhnutné rešpektovať vymedzenie okamihu vzniku tohto nároku v ustanovení § 109 ods. 2 uvedeného zákona. Za aktuálnu dôchodkovú hodnotu pre určenie sumy starobného dôchodku podľa § 66 ods. 1 cit. zák. tak treba považovať dôchodkovú hodnotu, ktorá platí v čase, kedy poistenec požiadal o výplatu starobného dôchodku (ak sú splnené aj ďalšie podmienky podľa § 109 ods. 2, teda vznik nároku na samotnú dávku a splnenie podmienok na jej výplatu). Pritom nie je podstatné, od akého okamihu späť žiada vyplatiť starobný dôchodok, pretože tento okamih neurčuje samotný vznik nároku na jeho výplatu, ale len obsah tohto nároku, teda sumu, v akej sa starobný dôchodok doplatí.“.

35. Vychádzajúc z uvedeného vyššie kasačný súd konštatuje. Sociálna poisťovňa správne považovala za aktuálnu dôchodkovú hodnotu pre určenie sumy starobného dôchodku žalobcu podľa § 66 ods. 1 cit. zák. dôchodkovú hodnotu, ktorá platila v čase, kedy žalobca ako poistenec požiadal o výplatu starobného dôchodku žiadosťou o starobný dôchodok 10.8.2016 pri splnení aj ďalších podmienok podľa § 109 ods. 2, teda vznik nároku na samotnú dávku a splnenie podmienok na jej výplatu. Teda v danom prípade aktuálnu dôchodkovú hodnotu určenú na rok 2016, kedy žalobca o starobný dôchodok požiadal. Nebolo možné súhlasiť s názorom žalobcu, že pre výpočet sumy starobného dôchodku sa malo vychádzať z dôchodkovej hodnoty na rok 2020, kedy mu bol starobný dôchodok priznaný rozhodnutím Sociálnou poisťovňou. Dátum podania žiadosti o priznanie starobného dôchodku žalobcu tak bol rozhodujúcim pre určenie aktuálnej dôchodkovej hodnoty v zmysle § 64 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. Ak teda žalovaná pri určení sumy starobného dôchodku vychádzala z aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej v roku 2016, postupovala tak v súlade s právnou úpravou ustanovenou v zákone č. 461/2003 Z. z. Z uvedených dôvodov Sociálna poisťovňa postupovala vecne správne a v súlade so zákonom, keď žiadosť žalobcu z 8.11.2021 o prepočítanie a zvýšenie starobného dôchodku zamietla.

36. Žalobca súčasne v kasačnej sťažnosti, ako aj v správnej žalobe namietal, že žalovaná mu pri výpočte starobného dôchodku nezohľadnila obdobie dôchodkového poistenia do dňa 18. 05. 2020, kedy mu bol odňatý invalidný dôchodok, ale bolo mu započítané obdobie len do priznania starobného dôchodku, t. j. 05. 08. 2016. Túto námietku kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú z dôvodu, že tomu odporuje znenie ustanovenia § 60 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý stanoví, že obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie poberania invalidného dôchodku priznaného a vyplácaného Sociálnou poisťovňou, a to do dovŕšenia dôchodkového veku alebo do priznania predčasného starobného dôchodku. Žalovaná tak správne zohľadnila obdobie len do 05. 08. 2016, pretože to bol dátum dovŕšenia dôchodkového veku žalobcu, ktorým dňom bol žalobcovi aj priznaný starobný dôchodok.

37. Kasačný súd nemohol prisvedčiť ani argumentácii žalobcu, že z dôvodov, že mu neboli do obdobia dôchodkového poistenia pre nárok na starobný dôchodok zohľadnené 4 roky, bol finančne ukrátený na dôchodku. Z administratívneho spisu žalovanej mal kasačný súd preukázané, že Sociálna poisťovňa ústredie rozhodnutím z 14.4.2020 č. XXX XXX XXXX X žalobcovi podľa právnej úpravy

ustanovenej v § 65 v spojení s § 274 a § 82 zákona o sociálnom poistení priznala starobný dôchodok od 5.8.2016 v sume 566,40 eur a súčasne podľa právnej úpravy ustanovenej v § 82 v spojení s § 293dq, § 293dx a § 293dr zákona o sociálnom poistení žalobcovi zvyšovala starobný dôchodok za roky 2017, 2018, 2019 a 2020 tak, že v zmysle uvedeného zvyšovania bol žalobca od 1.1.2020 poberateľom starobného dôchodku v sume 615,60 eur mesačne. Skutkové okolnosti teda preukazujú, že žalobca tým, že starobný dôchodok mu bol priznaný k 5.8.2016 rozhodnutím Sociálnej poisťovni z 14.4.2020, nebol finančne ukrátený za roky 2017 až 2020 (4 roky), keďže uvedené obdobie mu bolo zohľadnené zvyšovaním starobného dôchodku v súlade s § 82 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého dôchodková dávka vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodková dávka priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento a) medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázané štatistickým úradom za prvých deväť mesiacov kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, alebo b) určené podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 4a, ak sa dôchodková dávka v kalendárnom roku, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku, zvýšila podľa odseku 2 alebo bola určená z tejto dôchodkovej dávky.

38.Z dôvodov uvedených vyššie kasačný súd konštatuje, že správny súd rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom, keď správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, pričom svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, aj riadne odôvodnil a jeho rozhodnutie nie je možné považovať za arbitrárne či nepreskúmateľné. Skutočnosť, že žalobca so závermi rozhodnutí správnych orgánov a so závermi rozsudku správneho súdu nesúhlasí, nie je dôvodom na vyslovenie ich nezákonnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené vyhodnotil kasačný súd sťažnostné námietky žalobcu za nedôvodné, a tým nespôsobilé spochybníť vecnú a právnu správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Kasačný súd nezistil žiaden zo zákonných dôvodov kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, a preto kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

39. Najvyšší správny súd o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol tak, že účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov tohto konania. Žalovanej ako úspešnej účastníčke ich nepriznal z dôvodu, keďže to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP) a žalobcovi z dôvodu, že v tomto konaní nemal úspech, a preto nárok na náhradu týchto trov mu nevznikol (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

40. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (jednomyseľne).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

